

Krachtig

THEATER BRANDEN

★★★★★

De van origine Libanese theaterauteur Wajdi Mouawad komt met een episch werk over de verschrikkingen van (burger-)oorlog. Alize Zandwijks regie is gewaagd.

ROTTERDAM Waar begin je, als je wilt proberen het waarom van een oorlog te doorgronden? Aan het eind van de keten van wraak en ellende mischien. Om dan stapje voor stapje terug te keren naar het begin, waar je de kern van het conflict zou hopen te vinden. Helaas. Vaak is het zo dat je ergens halverwege verstrikt raakt in een kluwen van oorzaak en gevolg, en de waanzin van de gebeurtenissen zich des te meedogenlozer aan je opdringt.

De van origine Libanese theaterau-

vastlopen in een vage strijd

teur Wajdi Mouawad (1968) toont dit indringend in zijn stuk *Branden (Incendies)*, een episch werk over de verschrikkingen van (burger-)oorlog. Het beleefde zijn wereldpremière in 2003 in Canada, waar Mouawad domicilie vond na een vlucht voor het oorlogsgeweld in zijn geboorteland. Al snel werd het stuk ook in verschillende Europese landen opgevoerd.

Alize Zandwijk introduceert Mouawad nu in Nederland, en ze verdient daarvoor alle lof. *Branden* is het indrukwekkende verhaal van mensen die vastlopen in een strijd waarvan niemand meer weet hoe die eigenlijk ooit begon, van slachtoffers die daars werden, van martelaars en beulen, van waanzinnigen en van hen die bleven zingen en trachtten een zekere waardigheid te behouden. Het geheel kun je plaatsen in Arabische context, maar evenzogoed in welk deel van de wereld ook waar een strijd wordt gevoerd.

Zandwijk voert een gloedvolle, fraai vormgegeven en gewaagde regie bij haar Ro Theater, één die dit caleidoscopische stuk recht doet. *Branden* is een heftige voorstelling geworden, op sommige momenten te heftig bijna, wanneer slachtingen en wreedheden elkaar in hoog tempo opvolgen, en er weinig meer aan de verbeelding wordt overgelaten. Maar dan volgen er weer poëtische, ontroerende en hoopvolle episodes, waardoor er ruimte komt om te ademen en het evenwicht wordt hervonden.

Centraal personage is Nawal, een vrouw met een oorlogsverleden waarover ze veelal heeft gezweven. Bij haar dood laat zij haar twee kinderen een opdracht na, die hen uitdaagt op zoek te gaan naar hun wortels in een ander land. Met dat zij zich kwijten van hun taak, ontvouwt zich – deels in flashbacks – de haast onvoorstelbare levensgeschiedenis van hun moeder, wat voor hen grote gevolgen heeft.

Het vertellen van een dergelijk gecompliceerd verhaal vergt veel van de acteurs, en niet iedereen in het gezelschap is er evengoed tegen opgewassen. Op momenten dat de tekstbehandeling hapert, krijgt het stuk iets uitleggerigs en valt het tempo weg. Daartegenover staat een aantal verrassingen, zoals het aantreden van de van origine Liberiaanse acteur Bright Omansa Richards als nietsontziende geweldmachine.

En dan, niet in de laatste plaats, is er het prachtige spel van Fania Sorel als Nawal. Ze schakelt van wanhoop naar woede, van liefde naar afkeer, van waanzin naar wijsheid. Zo draagt ze deze krachtige, universele voorstelling, die beslist gezien moet worden.

Karin Veraart

Branden van Wajdi Mouawad door Ro Theater. 30/1, Rotterdam. rotheater.nl